

องค์การอนามัยโลกประกาศสายพันธุ์ไวรัสไข้หวัดใหญ่ที่ใช้สำหรับผลิตวัคซีนป้องกัน
โรคไข้หวัดใหญ่ประจำปี 2560 สำหรับประเทศทางซีกโลกใต้

เดือนกันยายนของทุกปี องค์การอนามัยโลกจะจัดการประชุม ณ สำนักงานใหญ่ กรุงเจนีวา ประเทศสมาพันธรัฐสวิส โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากองค์การอนามัยโลก บริษัทผู้ผลิตวัคซีน และสมาชิกห้องปฏิบัติการเครือข่ายทั่วโลกเข้าร่วมปรึกษาหารือ ในการคัดเลือกสายพันธุ์ไวรัสไข้หวัดใหญ่ที่ได้รับจากสมาชิกห้องปฏิบัติการเครือข่าย เพื่อนำไปใช้ผลิตวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สำหรับประเทศทางซีกโลกใต้ ซึ่งขณะนี้องค์การอนามัยโลกได้แจ้งมายังศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์แล้วว่า สายพันธุ์ไวรัสไข้หวัดใหญ่ที่ถูกคัดเลือกมาใช้ผลิตวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ประจำปี 2560 สำหรับประเทศทางซีกโลกใต้ ประกอบด้วย

It is recommended that trivalent vaccines for use in the 2017 influenza season

(southern hemisphere winter) contain the following:

- an A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09- like virus;
- an A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-like virus;
- a B/Brisbane/60/2008-like virus.

It is recommended that quadrivalent vaccines containing two influenza B viruses contain the above three viruses and a B/Phuket/3073/2013 virus

จะเห็นว่าสายพันธุ์วัคซีนทางซีกโลกใต้ที่ประกาศใช้ในปีหน้า มีองค์ประกอบของสายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่เปลี่ยนไปจากเดิม 1 ใน 3 ชนิดคือสายพันธุ์ A/(H1N1)pdm09 เปลี่ยนจาก A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 มาเป็น A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09(clade 6 B.1) จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลกพบว่าเชื้อ A/(H1N1)pdm09 ที่ระบาดระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – สิงหาคม 2559 มีความแตกต่างในส่วนของ HA gene จากเชื้อเดิมคือ A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 และแยกกลุ่มย่อยออกมาเป็น clade 6 B.1 และ 6 B.2 โดยเชื้อส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่ม 6 B.1 ซึ่งรวมถึงเชื้อในประเทศไทยด้วย จากการทดสอบความเหมือนกันทางแอนติเจนของเชื้อทั้งสองสายพันธุ์ด้วยวิธี HI โดยใช้ซีรัมของตัว Ferret ที่ได้รับวัคซีน A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 มาทำปฏิกิริยากับแอนติเจน A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 และ A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09 ผลไม่พบความแตกต่างของ HI titer ระหว่างเชื้อทั้งสองสายพันธุ์ แต่เมื่อนำเชื้อทั้งสองมาทดสอบกับซีรัมของคนในกลุ่มเด็ก ผู้ใหญ่ และคนสูงอายุ ที่ได้รับวัคซีน A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 พบว่าปฏิกิริยา หรือ HI titer ต่อ

[A/Michigan/45/2015 \(H1N1\)pdm09](#) มีค่าต่ำกว่า โดยเฉพาะในเด็กเล็ก ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลที่องค์การอนามัยโลกจำเป็นต้องเปลี่ยนสายพันธุ์วัคซีนสำหรับ

[A/\(H1N1\)pdm09](#)

ในช่วงเดือนกันยายนที่ผ่านมา ระบบเฝ้าระวังของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และกรมควบคุมโรคยังพบผู้ป่วยติดเชื้อไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H1(2009) หรือ [A/\(H1N1\)pdm09](#) อย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ หรือพบประมาณร้อยละ 40 ของเชื้อไข้หวัดใหญ่ทั้งหมด ซึ่งเชื้อที่พบก่อนหน้านี้ยังมีความคล้ายคลึงกับเชื้อสายพันธุ์วัคซีนที่ประชากรไทยได้รับคือสายพันธุ์

[A/California/7/2009 \(H1N1\)pdm09](#) ส่วนเชื้อที่พบในขณะนี้ศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จะได้อวิเคราะห์หาสายพันธุ์ว่าเป็น [A/Michigan/45/2015](#)

[\(H1N1\)pdm09](#) หรือไม่ โดยอาศัยความร่วมมือจากโรงพยาบาลเครือข่ายเก็บตัวอย่างผู้ป่วย ส่งมายังห้องปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์ แต่อย่างไรก็ตาม การป้องกันและดูแลสุขภาพตนเองในช่วงฤดูฝน ที่มีการระบาดของไข้หวัดใหญ่ จะช่วยลดความเสี่ยงที่จะเจ็บป่วยจากการได้รับเชื้อตัวใหม่ ซึ่งวัคซีนตัวเดิมอาจไม่สามารถป้องกันโรคได้

ในส่วนของสายพันธุ์วัคซีน A(H3N2) และ B ที่จะใช้ฉีดในปีหน้า 2560 ยังคงใช้สายพันธุ์เดิม แม้ว่าเชื้อที่พบหลังเดือนกุมภาพันธ์ 2559 จะมีการเปลี่ยนแปลงของ HA gene ไปบ้างบางตำแหน่งเกิดเป็น subclade ใหม่ๆ แต่ซีรัมของอาสาสมัครที่ได้รับวัคซีนตัวเดิม ยังคงให้ผลยับยั้งหรือให้ค่า HI titer ต่อเชื้อที่กำลังระบาดอยู่ได้ทัดเทียมกับเชื้อ [A/Hong Kong/4801/2014 \(H3N2\)](#) และ [B/Brisbane/60/2008](#)

เอกสารอ้างอิง

1.Recommended composition of influenza virus vaccines for use in the 2017 southern hemisphere influenza season at http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2017_south/en/